

DV-19080002040304

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April - 2022

Management of Industrial Relation-II

(Group-4 : Human Reso.)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 ઔદ્યોગિક સંબંધો એટલે શું ? ઔદ્યોગિક સંબંધો માટેના અભિગમો સમજાવો. 20

અથવા

1 ઔદ્યોગિક સંબંધોને અસર કરતા પરિબળ અને પરિણામોની ચર્ચા કરો. 20

2 ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, 1947 હેઠળ હડતાળના પ્રકારો સમજાવો. 20

અથવા

2 નોંધ લખો : 20

(1) યુનિયનના પ્રકાર

(2) ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ - 1947ના ઉદ્દેશ્યો

3 કર્મચારી કલ્યાણ સેવાઓના ઉદ્દેશ્યો અને મહત્ત્વ વિષે સમજાવો. 15

અથવા

3 સામાજિક સુરક્ષાને અસર કરતા ઉદ્દેશ્યો અને પરિબળ વિષે સમજાવો. 15

4 નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) 15

(1) આરોગ્ય અને સલામતી સંબંધિત જોગવાઈ

(2) ફેક્ટરી એક્ટ - 1948ના ઉદ્દેશ્યો

(3) મહિલાઓ અને બાળકોના રોજગાર પર પ્રતિબંધ

(4) ફેક્ટરી એક્ટ - 1948 હેઠળ રજા અને ઓવરટાઈમની જોગવાઈઓ

ENGLISH VERSION

1 What is industrial relations ? Explain approaches to industrial relations. **20**

OR

1 Discuss factors affecting and dimensions of industrial relations. **20**

2 Explain the types of strike under Industrial Dispute Act, 1947. **20**

OR

2 Write notes on : **20**

(1) Types of Union

(2) Objectives of Industrial Disputes Act - 1947

3 Explain aims and importance of employee welfare services. **15**

OR

3 Explain objectives and factors affecting social security. **15**

4 Write notes on : (any **two**) **15**

(1) Provision regarding health and safety

(2) Objectives of Factories Act - 1948

(3) Restriction on employment of women and children

(4) Provisions of leave and overtime under Factories Act - 1948.
